

References

1. Mehrens, W.A., Lehman, I.J. (1991) Measurement and evaluation in education and psychology, (3rd edition). New York: Holt; Rinehart & Winston, 592 p.
2. Agrusti, G., Artemchuk, L., Bulah, I., Vilmut, D., Lukina, T., Mruga, M. (2005) Osnovy pedagogichnogo otsinuvannya. Chastyna I. Teoria., navchalno-metoduchni ta informatsiino-dovidkovi materialy dla pedagoohichnyh pratsivnykiv [Basics of educational assessment. Part I. Theory., Teaching and information and reference materials for teachers]. K.: Mayster-Klas, 94 p.
3. Anderson, L. & Krathwohl, D. R. (2001) A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessin: A revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives. New York: Longman, 263 p.

ПРОЕКТИРОВАНИЕ ТЕСТОВОГО ЭКЗАМЕНА ДЛЯ ИТОГОВОГО ОЦЕНИВАНИЯ ПО ВЫСШЕЙ МАТЕМАТИКЕ (АСПЕКТ СОЗДАНИЯ ТЕСТОВЫХ ЗАДАНИЙ)

Л.Н. Артемчук

Аннотация. В статье исследуется метод тестирования, который соответствует критериям качества образования та Государственным стандартам высшего образования. Автор рассматривает технологию проектирования теста, таксономию целей обучения за Блумом, которая усовершенствована Л. Андерсоном и Д. Кратводем. Целью работы есть анализ форматов тестовых заданий в соответствии с целями обучения. Дана характеристика тестовых заданий множественного выбора и открытых тестовых заданий. Приведены примеры создания условий тестовых заданий в зависимости от таксономий. Результатом исследования есть перечень форматов тестовых заданий для предметного тестового экзамена по высшей математике.

Ключевые слова: тест, тестовое задание, таксономия.

DESIGNING THE TEST EXAM FOR THE FINAL EVALUATION IN HIGHER MATHEMATICS (ASPECT OF THE CREATION OF TEST CASE)

L. N. Artemchuk

Abstract. The article is searched the method of testing, which fulfils the qualifications of education quality to the State standards of higher education. The author considers the technology of the test design, taxonomy of the educational purposes for Bloom, which had been improved by L. Anderson and D. Kratvol. The purpose of the work is the analysis of formats of test tasks in accordance with the training purposes. The characteristic of the test tasks of multiple choice and open test tasks is given. Examples of the creation of the conditions for test tasks in the dependence on the taxonomies are given. The result of a study is a list of test tasks for the subject test exam to higher mathematics.

Keywords: test, test task, the taxonomy.

УДК 378.147

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО-ДИСКУРСИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ

О. В. БАБІЧ, викладач кафедри англійської мови

Національна академія Державної прикордонної служби України

імені Богдана Хмельницького

E-mail: oliababich@ukr.net

Анотація: У статті розкрито суть методу моделювання та поняття «модель»; розкрито структурні компоненти моделі, представлено модель формування комунікативно-дискурсивної культури майбутніх офіцерів-прикордонників; проаналізовано основні функції, до виконання яких повинен бути готовим випускник Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького; визначені основні вимоги до його культурного рівня. На основі аналізу й узагальнення ре-

© О. В. Бабіч, 2017

зультатів експериментальної роботи наведено п'ять основних блоків даної моделі: педагогічні умови формування комунікативно-дискурсивної культури офіцерів-прикордонників, процес формування комунікативно-дискурсивної культури, компоненти комунікативно-дискурсивної культури, рівні сформованості комунікативно-дискурсивної культури та кінцевий результат.

Ключові слова: метод моделювання, модель, комунікативно-дискурсивна культура, офіцер-прикордонник.

Актуальність (Introduction). Інтеграція України до єдиного світового простору знаходить своє відображення у глобалізації освіти та у нових вимогах до підготовки сучасних фахівців, зокрема, і військової сфери.

Процес підготовки нової генерації майбутніх офіцерів-прикордонників, які здатні позитивно впливати на суспільний розвиток, потребує не лише зростання якості знань курсантів, але й підвищення їх культурно-освітнього рівня. Служба у Державній прикордонній службі України створює особливі умови для розвитку особового складу та формує комунікативно-дискурсивну культуру.

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). У педагогічній науці в останні роки широко використовується метод моделювання, обґрунтування якого надано в роботах І. Грязнова [3], І. Колодія [6], З. Кучер [8], О. Корольова [7], Л. Романишиної [13] та ін.

Мета (Purpose). обґрунтувати модель формування комунікативно-дискурсивної культури майбутніх офіцерів-прикордонників, за рахунок її реалізації в освітньому процесі ВВНЗ.

Методи (Methods). У процесі дослідження застосовано наступні методи: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, вивчення передового досвіду.

Результати (Results). Моделювання підвищує ефективність теоретичних рішень, культуру мислення, дає можливість висунути значну кількість гіпотез, чітко побачити проблеми у функціонуванні педагогічного процесу і уявити його у цілісному вигляді [2].

Так, у працях І. Зязюна [4], Д. Іщенка [5], С. Сисоєвої [14] побудова моделі базується на диференційованому підході до обґрунтування різних аспектів процесу професійної підготовки фахівців.

Оскільки моделювання дозволяє глибше проникнути в сутність об'єкта дослідження. Слово «модель» походить від латинського слова «modus, modulus», що означає: міра, образ, спосіб, норма. Під моделлю в широкому сенсі в науці прийнято розуміти аналог, замітник оригіналу (фрагмента дійсності), який за певних умов, відтворює властивості оригіналу. Його первинне значення було пов'язано з будівельною галуззю. Модель – це штучно створений об'єкт у вигляді схеми, фізичних конструкцій, знакових форм або формул, який, будучи подібним до досліджуваного об'єкту (або явища), відображає і відтворює в більш істотному вигляді структуру, властивості, взаємозв'язки та відносини між елементами цього об'єкту. При цьому, як правило, безпосереднє вивчення об'єкта пов'язано з певними труднощами, наприклад, фінансового або технічного характеру. Модель розуміється як уявна чи матеріально реалізована система, яка відображає або відтворює об'єкт дослідження, та здатна заміщати його так, що її вивчення дає нову інформацію про цей об'єкт. Склад моделі залежить від мети дослідження і повинен давати можливість простежити будь-які сторони, характеристики об'єкта дослідження.

Суть методу моделювання полягає у встановленні подібності явищ (аналогії), адекватності одного об'єкта іншому в певних взаємозв'язках і на цій основі перетворення простішого за структурою і змістом об'єкту в модель більш складного об'єкту (оригіналу). Тобто, модель – допоміжний засіб, який в процесі дослідження дає нову інформацію про основний об'єкт вивчення. Вона може сприяти конструюванню нового, ще невідомого в практиці. Виявлення характерних рис, властивостей, ознак існуючих явищ, процесів педагогічної практики, пошук їх нового компонування і поєднання дає досліднику можли-

вість моделювання принципово нового стану досліджуваного явища. Так виникають моделі-гіпотези, що носять ймовірнісний характер і вимагають перевірки, моделі-концепції, які перетворюються в науково обґрунтовані теорії. Отже, моделювання – це відтворення характеристик певного об'єкту на іншому об'єкті, спеціально створеному для його вивчення. Другий об'єкт називають моделлю першого. У найбільш загальному вигляді модель визначають як систему елементів, що відтворює визначені сторони, зв'язки, функції предмету дослідження. В основі моделювання лежить певна відповідність (але не тотожність) між досліджуваним об'єктом (оригіналом) і його моделлю. У зв'язку з підвищенням теоретичного рівня науки в педагогіці моделювання набуває особливого значення, оскільки воно нерозривно пов'язане з абстрагуванням та ідеалізацією, за допомогою яких відбувається виділення сторін модельованих об'єктів, що відображаються на моделі. У процесі створення теорії широке застосування знаходять модельні уявлення (або моделі-уявлення), які можуть бути ідеалізованими об'єктами дослідження і в цій їх функції слугують незамінним засобом теоретичного педагогічного аналізу. Уявити взаємозалежності соціокультурних чинників, службової діяльності офіцерів-прикордонників (що безпосередньо не дані емпірично) та результатів навчання в якості теоретичного об'єкта дидактики – основна мета нашого моделювання.

Визначаючи “моделювання” як одну з основних категорій пізнання, М. Ярмаченко вважає, що на ідеї моделювання ґрунтується будь-який метод наукового дослідження – як теоретичний, при якому використовуються різноманітні знакові, абстрактні моделі, так і експериментальний, що використовує предметні моделі [10, с. 323].

Головною ознакою теоретичної моделі – є те, що вона являє собою фіксований зв'язок елементів, передбачає певну структуру, яка відобразить внутрішні, істотні відносини реальності. Модель, також є ідеалізованою в тому сенсі, що вона сама по собі не становить безпосереднього проекту педагогічної діяльності, а лише згодом стає реалізованим прообразом таких проектів. Така модель містить загальне уявлення про те, що повинно бути зроблено для досягнення найкращих результатів. В даному випадку метод моделювання використовується в цілях наукового передбачення, під яким розуміється науково-дослідницька операція для отримання даних про предмети і процеси, які ще не існують, чи існують, але які ще не пізнані. Такого роду передбачення створює основу для вибору способу діяльності в майбутньому, тобто може моделюватися і сам спосіб діяльності.

У своєму дослідженні О. В. Мисечко розглядає модель взаємодії “викладач-курсант” як психолого-педагогічне, творче спілкування, як синтез функціонально-рольового й особистісного спілкування, яке є об'єктом у системі факторів, що визначають показники (структурні, генетичні, функціональні). Модель індивідуальної діяльності викладача і курсанта у взаємозв'язку, у взаємодії є мотиваційно-сенсорними й операційно-технічними сторонами спілкування (комунікації). Моделлю особистісно-діяльнісної комунікації “викладач-курсант” у проєктивних ситуаціях навчального процесу є система взаємодії, відносин того, хто навчається, і того, хто навчає. Вона зумовлює характер мотивації в процесі навчальної діяльності, ефективність формування пізнавальних дій курсантів [9, с. 59-60].

На думку Т. В. Ваколюк, модель повинна включати орієнтовну, виконавчу й контролюючу частини. В орієнтовній частині моделі, в узагальненому вигляді, повинна бути подана основна ідея змісту і вказані її основні позиції. Виконавча частина – основна. Її зміст, як правило, подано суттєво новою інформацією, яку повинні засвоїти курсанти. Вона розкриває й ілюструє шляхи вирішення проблеми, демонструє процес заданих перетворень. Контролююча частина моделі призначена для визначення ступеня відповідності всіх попередніх перетворень інформації за зразком (ідеальним або матеріальним). З її допомогою здійснюється необхідна корекція як в орієнтовній, так і у виконавчій частинах [1, с. 107].

Погоджуючись з думкою В. Райко, [12] можливо стверджувати, що процес моде-

лювання припускає наявність: об'єкта дослідження; дослідника, перед яким стоїть конкретне завдання; отримання для вирішення поставленого завдання необхідної інформації про об'єкт.

При побудові моделі враховувалися три взаємозалежні системи, які існують у ДПСУ: оперативно-службова діяльність; професійна діяльність і вимоги до спеціаліста відповідно до ОКХ; навчально-виховний процес в органах та підрозділах ДПСУ.

При моделюванні було необхідно: вирішити ряд перехідних теоретичних завдань і визначити вимоги, запропоновані до моделі в цілому; виявити, яким вимогам повинен відповідати кожний компонент моделі; розробити структурну схему моделі, що відображає основні функціональні взаємозв'язки між окремими компонентами системи; створити логічну схему змісту, засобів, форм і методів навчання; вирішити завдання оптимізації вихідних даних; розробити критерії, обґрунтувати методи добору змісту й принципи систематизації основних функцій моделі.

Моделювання зв'язків між компонентами системи формування комунікативно-дискурсивної культури офіцерів-прикордонників здійснювалось за таким алгоритмом:

1. виділення елементів, що відносяться окремо до кожної підсистеми (компонента) функціональних наукових понять;
2. встановлення і класифікація зовнішніх зв'язків цих елементів;
3. визначення на основі аналізу сукупності зовнішніх зв'язків і принципів взаємодії в системі функціональних наукових понять;
4. виділення серед безлічі внутрішніх зв'язків ієрархічних, системотворних зв'язків розвитку, що забезпечують упорядкованість системи;
5. виявлення в процесі вивчення упорядкованості структури й організації системи (структура виражає інваріантний аспект системи, а організація – кількісну характеристику і спрямованість упорядкованості).

Тлумачення моделі, що містить одночасно визначення її в описовій формі і технологію її побудови, розглядається вченими в різних модифікаціях. Найбільш прийнятною, на думку В. Галімова, є концепція, у якій в основу моделі підготовки спеціаліста покладена модель його діяльності як на теперішній час, так і на перспективу. Критерієм обґрунтованості цієї концепції є практика з її існуючими та перспективними вимогами [2].

Розглядаючи зміст моделі формування комунікативно-дискурсивної культури (по аналогії з І. Почекаліним), слід зазначити, що сама особистість офіцера як феномен складна і багатогранна. Побудова моделі процесу формування комунікативно-дискурсивної культури в майбутніх офіцерів-прикордонників вимагає урахування специфіки професії і світоглядних настанов, орієнтуючих на виконання певної соціальної функції. На основі отриманих результатів вивчення ми переходимо до побудови якісної моделі даного процесу формування комунікативно-дискурсивної культури, що ідеалізується. При створенні моделі ми виходили з того, що модель повинна відображати таке: вимоги, які висуваються до якості професійної підготовленості майбутніх офіцерів-прикордонників; основні ідеї з проблеми формування комунікативно-дискурсивної культури; педагогічні умови ефективного формування комунікативно-дискурсивної культури майбутніх офіцерів-прикордонників; зміст підготовки у вигляді знань з теорії і технології формування комунікативно-дискурсивної культури; основні критерії, показники та рівні сформованості досліджуваної якості.

Виділення структурних компонентів дозволило нам розділити модель на блоки. Під блоком розуміється компонент, що відрізняється змістом і структурною специфічністю, відносною автономністю і функціональною інтегративністю. Відповідно до виділених нами структурних елементів формування комунікативно-дискурсивної культури в моделі ми включаємо 5 блоків: педагогічні умови формування комунікативно-дискурсивної культури офіцерів-прикордонників, процес формування комунікативно-дискурсивної культури, компоненти комунікативно-дискурсивної культури, рівні сформованості комунікативно-дискурсивної культури та кінцевий результат. Основним результа-

том, що відображає ефективність функціонування моделі, є позитивна динаміка сформованості компонентів комунікативно-дискурсивної культури майбутніх офіцерів-прикордонників і рівня його комунікативно-дискурсивних знань, вмінь та якостей, які у сукупності являють собою сформовану комунікативно-дискурсивну культуру офіцера-прикордонника. В узагальненому вигляді модель формування комунікативно-дискурсивної культури майбутніх офіцерів-прикордонників подано на рис. 1.

Досліджуючи модель майбутнього офіцера-випускника Національної академії Прикордонних військ України [11] через призму комунікативно-дискурсивної культури, ми проаналізували основні функції, до виконання яких повинен бути готовим випускник Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького. Отже, фахівець, який закінчив навчання в академії повинен: відповідати „соціальному портрету”; володіти високим культурним рівнем; бути готовим до виконання типових і нетипових завдань діяльності майбутнього офіцера-прикордонника.

Беручи до уваги перелічені функції, слід зазначити, що всі вони безпосередньо стосуються формування високої комунікативно-дискурсивної культури майбутнього офіцера. Вважаємо за доцільне глибше розглянути сутність культурного рівня майбутніх офіцерів-прикордонників. Отже, відповідно до моделі майбутнього офіцера-випускника Національної академії Державної прикордонної служби України [11, с. 5], культурний рівень передбачає: знання іноземної мови; володіння загальнокультурними і гуманітарними знаннями (світової та вітчизняної історії, літератури, мистецтва); загальну ерудицію; спрямованість до самовдосконалення; уміння критично оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні події; знання основ зовнішньої та внутрішньої політики держави, знання її історії і специфіки розвитку; знання державної мови; високу культуру і такт під час виконання службових обов'язків на кордоні та у взаємовідносинах з місцевим населенням.

Беручи до уваги те, що автори моделі майбутнього офіцера-випускника Національної академії Державної прикордонної служби України на перше місце поставили володіння курсантами *іноземними мовами*, а також те, що чільне місце займають знання предметів циклу *гуманітарних та соціально-економічних дисциплін*, доцільно розглядати культурно-освітній потенціал саме цих навчальних дисциплін, та з'ясувати, як саме з їхньою допомогою можна формувати комунікативно-дискурсивну культуру офіцерів-прикордонників.

Висновки і перспективи (Discussion). Отже, формування комунікативно-дискурсивної культури офіцерів-прикордонників, здійснюється на основі розробленої моделі яка враховує структуру, зміст та педагогічні умови формування комунікативно-дискурсивної культури. Модель втілює в собі властивості реального об'єкта і тому пізнання зосереджене на тих сторонах освітнього процесу, що виділені для вивчення і є джерелом визначення змісту підготовки. Моделювання дозволило всебічно дослідити вимоги, запропоновані оперативною службовою діяльністю до змісту формування комунікативно-дискурсивної культури офіцерів-прикордонників. За допомогою моделі педагогічної системи досліджений варіант освітнього процесу, обґрунтовані склад і зв'язки, що визначають наукові основи змісту та педагогічних умов формування комунікативно-дискурсивної культури офіцерів-прикордонників.

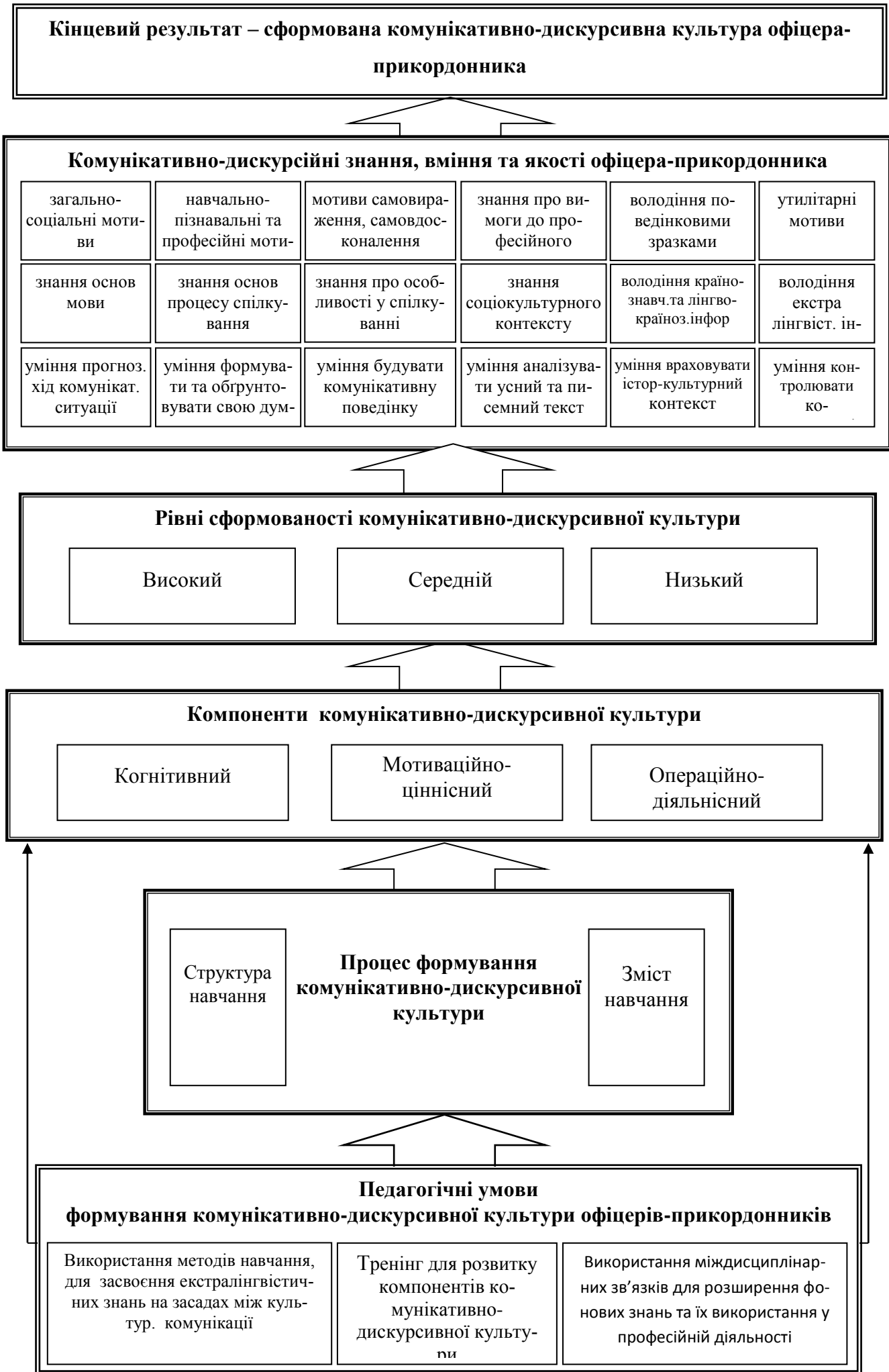

Рисунок 1 – Модель формування комунікативно-дискурсивної культури майбутніх офіцерів-прикордонників

Список використаних джерел

1. Ваколюк Т. В. Педагогічні умови інтенсивного навчання іноземної мови курсантів-прикордонників : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.04 / Ваколюк Тетяна Володимирівна. – Хмельницький, 2003. – 199 с.
2. Галімов А. В. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників до виховної роботи з особовим складом : монографія / А. В. Галімов. – Хмельницький : НАДПСУ, 2004. – 376., с. 146–147.
3. Грязнов І. О. Система морального виховання майбутніх офіцерів-прикордонників / І. О. Грязнов. – Хмельницький : Нац. акад. ДПСУ, 2004. – 343 с.
4. Зязюн І. А. Сучасні дидактичні моделі і логіка учення // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія. Теорія. Досвід, проблеми: Збірник наукових праць. – К.-Вінниця, 2000. – С. 4–7.
5. Іщенко Д. В. Теорія і практика виховання слухачів вищих військових навчальних закладів у процесі навчання : дис. ... д-ра пед. наук / Д. В. Іщенко. – Хмельницький, 1999. – 426 с.
6. Колодій І. С. Формування морально-бойових якостей у воїнів Збройних Сил України : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.04. / Колодій Ігор Степанович. – К., 1998. – 198 с.
7. Корольов О. П. Система етичного виховання працівників Державної митної служби України // Збірник наукових праць. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2003. – № 25, ч. II. – С. 242–249.
8. Кучер З. С. Організація самостійної роботи майбутніх учителів обслуговуючої праці в системі модульного навчання офіцерів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / Зоя Сидорівна Кучер. – Хмельницький, 2006. – 20 с.
9. Мисечко О. В. Педагогічна технологія формування вмінь службового спілкування у майбутніх офіцерів-прикордонників: дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.04 / Мисечко Ольга Валеріївна. – Хмельницький, 2006. – 209 с.
10. Педагогічний словник / за ред. М. Д. Ярмаченка. – К. : Педагогічна думка, 2001. – 514 с.
11. Пропозиції робочої групи Держкомітету з розробки моделі майбутнього офіцера-випускника Національної академії Прикордонних військ України. – К., 2002. – 25 с.
12. Райко В. В. Моделювання педагогічної системи формування правової культури у офіцерів-прикордонників / В. В. Райко // Збірник наук. праць Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького / гол. ред. В. О. Балашов. – Хмельницький, 2008. – № 44, ч. 2. – С. 113–116.
13. Романишина Л. М. Система поетапного контролю навчальної діяльності студентів педагогічних університетів за модульно-рейтинговою технологією навчання з дисциплін природничого циклу: дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04 / Романишина Людмила Михайлівна. – К., 1997. – 417 с.
14. Сисоєва С. О. Теоретична модель підготовки вчителя до педагогічної творчості / С. О. Сисоєва // Проблеми професійної підготовки та виховання: Збірник наукових праць. – К. : ТОВ “Міжнародна фінансова агенція”, 1998. – С. 29–35.

References

1. Vakoliuk, T. V. (2003). Pedagogichni umovy intensyvnoho navchannia inozemnoi movy kursantiv-prykordonnykiv [Pedagogical conditions of intensive studying of the foreign language of cadets-borderguards] : dys. ... Kandydata ped. nauk : 13.00.04 / Vakoliuk Tetiana Volodymyrivna. Khmelnytskyi, 199.
2. Halimov, A. V. (2004). Teoretyko-metodychni zasady pidhotovky maibutnih ofitseriv-prykordonnykiv do vyhovnoi roboty z osobovym skladom [Theoretical and methodical principles of future officers-borderguards training to educational work with personnel]: monohrafia / A. V. Halimov, Nats. akad. DPSU, 343.

3. Hriaznov, I. O. (2004). Systema moralnoho vyhovannia maibutnih ofitseriv-prykordonnykiv [the System of moral education of future borderguard officers] / I. O. Hriaznov, Nats. akad. DPSU, 343.
4. Ziazun, I. A. (2000). Suchasni dydaktychni modeli i lohika uchennia [Contemporary didactic models and logics of education] // Suchasni informatsini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohia. Teoria. Dosvid, problemy: Zbirnyk naukovykh prats, Vinnytsia, 4-7.
5. Ishchenko, D. V. (1999). Teoria i praktyka vykhovannia slukhachiv vyshchych viiskovykh navchalnykh zakladiv u protsesi navchannia [Theory and practice of students education of higher military educational establishments in the process of studying] : dys. ... d-ra ped. nauk / D. V. Ishchenko, Khmelnytskyi, 426.
6. Kolodii, I. S. (1998). Formuvannia moralno-boiovykh yakosti u voyniv Zbroinykh Syl Ukrainy [Formation of moral and battle qualities of Armed Forces soldiers of Ukraine] : dys. ...kandydata ped. nauk, Kyiv, 198.
7. Koroliiov, O. P. (2003). Systema etychnoho vykhovannia pratsivnykiv Derzhavnoi mytnoi sluzhby Ukrainy [The system of ethical education of personal of State customs service of Ukraine] // Zbirnyk naukovykh prats. Khmelnytskyi : Vydavnytstvo NADPSU, 25, II, 242-249.
8. Kucher, Z. S. (2006). Orhanizatsia samostiinoi roboty maibutnykh uchyteliv obsluhovoiuchoi pratsi v systemi modulnoho navchannia ofitseriv [The organization of self-preparation work of future teachers of service work in the system of officers module studying] : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupennia kand. ped. nauk : spets. 13.00.04 "Teoriia i metodyka profesiinoi osvity" / Zoia Sydorivna Kucher, Khmelnytskyi, 20.
9. Mysechko, O. V. (2006). Pedahohichna tekhnolohia formuvannia vmin sluzhbovoho spilkuvannia u maibutnykh ofitseriv-prukordonnykiv [Pedagogical technology of formation the skills of service communication of future borderguards-officers] : dys. ... kandydata ped. nauk : 13.00.04. Khmelnytskyi, 209.
10. Yarmachenko, M. D. (2001). Pedahohichni slovnyk [Pedagogical dictionary], Kyiv, : Pedahohichna dumka, 514.
11. Propozytsii robochoi hrupy Derzhkomitetu z rozrobky modeli maibutnoho ofitsera-vypuskyka Natsionalnoi akademii Prykordonnykh viisk Ukrainy (2002). [The suggestions of work group of State committee concerning the development of the model of future graduate officer]. Kyiv, 26 s.
12. Raiko, V. V. (2008). Modeluvannia pedahohichnoi systemy formuvannia pravovoi kultury u ofitseriv-prykordonnykiv [The modeling of pedagogical system of legal culture formation of borderguard officers], Zbirnyk nauk. prats Nats. akad. Derzh. Prykordonnoi sluzhby Ukrainy im. B. Khmelnytskoho / hol. red. V. O. Balashov, Khmelnytskyi, №44, ch. 2, 113-116
13. Romanyshyna, L. M. (1997). Systema poetapnoho kontroliu navchalnoi dialnosti studentiv pedahohichnykh universytetiv za modulno-reitynhovoiu tekhnolohieiu navchannia z dystsyplin pryrodnychoho tsyклу [The system of phased control of studying activity of pedagogical universities students according to the module and rating technology of studying of natural sciences]: dys. ... doktora ped. nauk : 13.00.04, Kyiv, 417.
14. Sysoieva, S. O. (1998). Teoretychna model pidhotovky vchytelia do pedahohichnoi tvorchosti [The theoretical model of teachers training to pedagogical creativity] // Problemy profesiinoi pidhotovky ta vykhovannia. Kyiv : TOV "Mizhnarodna finansova ahentsia", 29-35.

МОДЕЛЬ ФОРМИРОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНО-ДИСКУРСИВНОЙ КУЛЬТУРЫ БУДУЩИХ ОФИЦЕРОВ-ПОГРАНИЧНИКОВ

О. В. Бабич

***Аннотация.** В статье раскрыто сущность метода моделирования и понятия «модель»; раскрыты структурные компоненты модели; представлено модель формирования коммуникативно-дискурсивной культуры будущих офицеров-пограничников; проанализировано основные функции, к исполнению которых должен*

быть готов выпускник Национальной академии Государственной пограничной службы Украины имени Богдана Хмельницкого; определены главные требования к его культурному уровню.

На основе анализа и обобщения результатов экспериментальной работы представлены пять основных блоков описания данной модели: педагогические условия формирования коммуникативно-дискурсивной культуры офицеров-пограничников, процесс формирования коммуникативно-дискурсивной культуры, компоненты коммуникативно-дискурсивной культуры, уровни формирования коммуникативно-дискурсивной культуры и конечный результат.

Ключевые слова: метод моделирования, модель, коммуникативно-дискурсивная культура, офицер-пограничник.

THE MODEL OF COMMUNICATIVE AND DISCURSIVE CULTURE FORMATION OF THE FUTURE BORDERGUARD OFFICERS

O.V. Babich

Abstract. In this article the essence of the method of modeling and notion "model" are described; structural components of the model were disclosed; the model of formation of communicative and discursive culture of the future borderguard officers was presented; basic functions, that every graduate of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi must be ready to carry out, were analyzed; the main demands to his cultural level were distinguished. The model represents itself the features of the real object and that's why perception is concentrated on those sides of educational process that were emphasized for studying and they are the sources of determined the training content. The modeling allowed investigating the demands, have been suggested by operative and service activity to the content of communicative and discursive culture of borderguard officers formation. With the help of the model of pedagogical system the variant of educational process has been investigated, structure and ties have been grounded that determine scientific basis of the content and pedagogical conditions of the communicative and discursive culture of the borderguard officers formation. On the basis of the analysis and generalization of experimental work results five basic blocks of the model have been presented: pedagogical conditions of communicative and discursive culture of the borderguard officers formation, the process of communicative and discursive culture formation, components of communicative and discursive culture, the levels of communicative and discursive culture formation and final result. The main result that reflects the effectiveness of model functioning is the positive dynamics of formation of communicative and discursive culture of borderguard officers components and levels of their communicative and discursive knowledge, skills and qualities that represent totally the communicative and discursive culture of borderguard officers that has been formed.

Key words: method of modeling, model, communicative and discursive culture, borderguard office.

УДК 378.091.33: 631.3-05

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ У ФОРМУВАННІ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНЖЕНЕРІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

І. М. БУЦИК, кандидат педагогічних наук, доцент, докторант кафедри педагогіки
Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: i_butsyk@ukr.net